

Mkpughe nke Jizos Kraịst - Nke Atọ

Ikpughe Ntọala Amuma Ndi E Kpughere: Nnyocha banyere Mkpughe na Uzọ nke Eziokwu

Jeff Pippenger
2023-08-21

“Ya mere, n’ichọ n’ubi ahụ na n’igwuputa iji chọta nkume di oké ọnu ahia nke eziokwu, a na-achọputa akụ ndi zoro ezo. N’atughị anya, anyi na-achota ọla di oké ọnu ahia nke a ga-achikota ma chekwaa dika akụ. A ghaghikwa iga n’ihu n’ichọ ahụ. Ruo ugbo a, nnukwu akukụ nke akụ a chotara adiwonso n’elu ala, e wee nweta ya n’uzọ di mfe. Mgbe a na-eme ọchuchọ ahụ n’uzọ kwesiri ekwesị, a na-eme mgbalị ọ bula iji debe nghota na obi di ọcha. Mgbe a na-eme ka uche meghere emeghe ma na-achọ ubi nke mkpughe mgbe niile, anyi ga-achota ebe eziokwu di ukwu e debere.”

“A ga-ekpughe eziokwu ochie n’udi ọhụ, eziokwu ga-aputakwa nke a na-eleghara anya n’ime nchocha ahụ. E liri eziokwu ndi di ike n’okpuru aghughọ nke njehie, ma onye na-achosi ike ga-achota ha. Ka ọ na-achota ma na-emeghe ọlo-akụ nke mkpuru-ọla di oké ọnu ahia nke eziokwu, ọ bughị izu ohi; n’ihi na ndi nile na-enwe ekele maka mkpuru-ọla ndi a nwere ike inweta ha, mgbe ahụ ha onwe ha kwa nwekwara ọlo-akụ ha ga-emegheere ndi ọzọ. Onye na-enye ihe ọ na-enwe adighi anapụ onwe ya akụ ahụ; n’ihi na ka ọ na-enyocha ya ka o wee gosiputa ya n’uzọ ga-adota ndi ọzọ, ọ na-achota akụ ọhuru....”

“Ndi ndi na-eguzo n’ihu ndi mmadu dika ndi nkuzi nke eziokwu kwesikwara ijidesi isiokwu ukwu ike. Ha ekwesighi iweputa oge di oké ọnu ahia n’ikwu okwu banyere ihe ndi na-enweghi nnukwu mkpa. Ka ha mutakwuo Okwu ahụ, ma kwusaa Okwu ahụ. Ka Okwu ahụ buru n’aka ha dika mma agha di nko, nke nwere ọnu abuo. Ka ọ gbaa ama banyere eziokwu ndi gara aga ma gosi ihe ga-adị n’odinihu.

“Ihè nke mubara ga-enwu n’elu eziokwu ukwu nile nke amuma, a ga-ahukwa ha n’ohuru na n’ima mma, n’ihi na uzari na-enwu enwu nke Anyanwu nke Ezi Omume ga-eme ka ihe dum gbaa ihè.” Manuscript Releases, olu nke 1, 37–40.

Ekwere m na ewerela m ihe nnochianya amuma zuru ezu n’onodu ha site n’isiokwu ndi gara aga, nke ga-enye ezigbo ebe ntuka ka anyi na-amalite iga n’ihu n’ime akwukwo Mkpughe. O buru na i na-agu isiokwu ndi a n’intaneti, enwere m olileanya na i ghotara na e debere isiokwu ndi ahụ n’usoro dika ubochi ha si puta. Aghotara m na e nwere ndi na-eso isiokwu ndi a bu ndi amarawori ihe ka ukwu n’ime ihe m na-ekekorita, ma ana m ario ha mgbaghara m maka mmeghari ugboro ugboro nile. Anowo m na-agbali inye nkwardo Akwukwo Nso zuru ezu maka eziokwu ndi anyi na-atule, ka onye ọ bula ohuru n’ukpuru ndi Future for America na-eji wee ghotara ma nogide na-etinye uche, ọ bu ezie na o nwere ike ọ gaghị enwe nkitimara ufodu banyere echiche ndi a nke otutu n’ime anyi marawori.

E nwere ufodu eziokwu di ike nke ukwu, bu nke ruo n’oge na-adibeghi anya, amaghi m na e meghere ha n’akwukwo Mkpughe. Enwere m ike ituputa eziokwu ndi a n’ihu oha n’enweghi mbo

iruputa tupu ahụ ntọala nkwado amuma nke ga-akwado ha tupu m ekekorita ha, ma eziokwu ndi ahụ di oheru nke ukwu ma dikwa njo nke ukwu, nke mere na achoghi m ikekorita ha n'enweghi ntọala ufođu m ga-adabere n'itukwasị ha, nke m kwenyere na e gosiri ha dika imeghe ihe e mechiri emechi n'akwukwo Mkpughe nke na-eme ozugbo tupu oge amara emechie.

Ọ sirikwa m, Emechila okwu amuma nke akwukwo a akara: n'ih i na oge ahụ adila nso. Onye na-eme ajo omume, ka o nogide na-eme ajo omume: onye ruru aru, ka o nogide na-adi ruru aru: onye ezi omume, ka o nogide na-eme ezi omume: onye dikwa nso, ka o nogide na-adi nso. Mkpughe 22:10, 11.

Jisoş weputara ukpuru gbasara izi eziokwu, nke m kwenyere na o metutara ebe a. E debere ukpuru ahụ n'ime njirimara oru nke Mmuo Nso.

Mgbe O bira, O ga-eme ka uwa mara mmehie, na ezi omume, na ikpe: Banyere mmehie, n'ih i na ha ekweghi na m; Banyere ezi omume, n'ih i na m na-agakwuru Nna m, unu agaghikwa ahụ m ozo; Banyere ikpe, n'ih i na e kpewo onye-isi uwa a ikpe. Enwere m otutu ihe m ga-agwa unu ozo, ma unu enweghi ike iburu ha ugbo a. Ma mgbe O, bu Mmuo nke eziokwu, bira, O ga-edu unu n'ezio kwu nile: n'ih i na O gagh i ekwu okwu n'onwe Ya; kama ihe o bu la O nuru, nke ahụ ka O ga-ekwu: O ga-egosikwa unu ihe ndi ga-abia. O ga-enye m otuto: n'ih i na O ga-anata nke m, ma gosi ya unu. Jon 16:8-16.

Mgbe Kraist kwuru, "Enwerem kwa otutu ihe m ga-agwa unu, ma unu apughi ibu ha ugbo a," nke a na-akwado nkwenye m na e nwere ugbo a otutu ihe a ga-ekekorita, ma na mbu, a ghagh i inwe ntọala ezi uche di na ya a ga-ewukwas i eziokwu ndi ahụ. N'ih i ya, amaokwu ndi gara aga na-akowa ozi ndi mmuo ozi ato dika e gosiri ha n'oru Mmuo Nso nke ita "uwa ahụ uta banyere mmehie, na banyere ezi omume, na banyere ikpe." Ozi ato ndi ahụ bu ozi ido aka na nti ikpezu, ya mere, akuku Akwukwo Nso a nke na-akowa oru Mmuo Nso bu ama di mkpa, n'ih i na o na-emesi ike na a na-aghota ozi ahụ n'uzo na-aga n'ihu nwayoo nwayoo, nakwa na o bu naani ndi nwere mmanu nke Mmuo Nso ka na-aghota ya. Jon, n'akwukwo Mkpughe, na-anochi anya eziokwu ahụ kpomkwem mgbe o na-akowa na ya bu Onye Adventist Ubochi nke Asaa na-efe ofufe ubochi izu ike n'ogwugwu uwa.

Ano m n'ime Mmuo n'ubochi nke Onyenwe anyi, wee nu n'azu m nnukwu olu, di ka nke opi. Mkpughe 1:10.

Ndi Adventist nke Ubochi nke Asaa no na ngwucha uwa ga-aghota ozi ahụ e mepechara akara ya n'akwukwo Mkpughe, n'ih i na ha no "n'ime Mmuo." N'ih e gbasara ilu ahụ a gwara anyi na o "na-egosi ahumahu nke ndi Adventist," Jon bu nwaamaghi amamihe, n'ih i na o nwere mmanu nke Mmuo. O na-anochite anya umuamaghi amamihe no na ngwucha uwa, ndi na-anu nnukwu olu "n'azu" ha. "Olu ahụ si n'azu" ya bu Alfa na Omega, di ka e si kowaa ya n'amaokwu na-esote ozugbo, olu ahụ wee gwa ya ka o laghachi n'uzo ochie ma jee ije n'ime ya.

Otu a ka Onyenwe anyi na-ekwu, Guzonu n'uzo di iche iche, hukwa, juakwanu maka uzo ochie, ebe uzo oma di, jeenu ije n'ime ya, unu ga-ahukwa izu ike nye mkpuru obi unu. Ma ha siri, Anyi agagh i eje ije n'ime ya. Jeremiah 6:16.

“Izu-ike” nke Jeremaya na-ekwu maka ya bu mwusa nke Mmuo Nso n’oge mmiri ozuzo ikpeazu. N’amaokwu na-esote, Jeremaya na-enye ihe ato nke abuo banyere umu agboghọ-amaghi-uche ndi juru ilaghachi n’ntoala ndi Adventism (uzo ochie) ma jee ije n’ime ha.

Ozokwa, edobere m ndi nche n’elu unu, na-asi, Nuru nda opi ahụ. Ma ha siri, Anyi agaghi anu. Jeremaja 6:17.

Mgbe Jon nuru olu ahụ n’azu ya ka o na-edu ya laghachi n’uzo ochie ahụ ma o bu n’ntoala nke Adventizim, olu ahụ o nuru di ka opi. A na-ebufe olu ahụ site n’aka “ndi nche” ndi Chineke doro n’elu Adventizim. Nna Miller bu onye nche nke furu opi ido aka na nti na mmalite nke Adventizim n’oge nkwusa nke ozi mmuo ozi mbu nke na-ekwusa mmeghe nke ikpe. Ma Jon n’onwe ya na-anochi anya kpomkwem ndi na-ekwusa ozi mmuo ozi nke ato nke na-ekwusa mmechi nke ikpe. O na-anochi anya ndi na-alaghachi n’ntoala ndi Chineke wuru site n’oru Miller.

Anyi egosila ugboro ugboro n’ime afo ndi gara aga, (a pukwara ichota ya na Tebul Habakkuk), na ozi nke mmuo ozi mbu ahụ, “tuo egwu Chineke,” bu iji mee ka mmadu mara mmehie, na ozi nke mmuo ozi nke abuo bu ebe a na-egosiputa ezi omume, ma nke ato na-akowa ikpe. Ndi a bu nzokwu ato nke ndi mmuo ozi ato ahụ, ha bukwa kwa nzokwu ato nke oru Mmuo Nso. A na-anochitekwa nzokwu ato ahụ anya site n’akwukwo ozi Hibru ato nke mejuputara okwu Hibru ahụ a sughariri dika “eziokwu.” N’akuku Akwukwo Nso sitere na Jon isi nke iri na isii, Jisos na-ekwu banyere oru Mmuo Nso n’idu ndi nke Chineke n’ime “eziokwu niile,” ebe O na-egosikwa ha “ihe ndi ga-abia.” Ma Jisos kwuru na O nwere “otutu ihe m ga-agwa unu, ma unu apughi ibu ha ugbo a.”

Enwere m olileanya na unu aghotala ufodu n’ime idi mkpa nke okwu Hibru ahụ a sughariri di ka “eziokwu.” N’ihi na anyi ka malitere itinye akara ngosi ahụ n’oru n’omumu anyi. N’amaokwu ato mbu nke Mkpughe isi nke mbu, a kowara usoro nkwurita okwu di n’etiti Chineke na mmadu. A kowara ya obuna tupu Mkpughe ahụ akowa odidi ato n’otu nke Isi-Chineke. O na-achota onye ama nke abuo n’amaokwu ikpeazu nke Mkpughe, ma n’ime ime otu a, dabere n’itinye “ahiri n’elu ahiri” n’oru, o na-eweta ihe karja.

Mgbe ahụ, mgbe anyi gbakwunyere Jenesis 1:1–2:3, anyi na-ahụ onye-ama nke ato na ahiri amuma ozo a ga-edobe n’elu ahiri abuo gara aga na mmalite na njedebe nke Mkpughe.

Mgbe ahụ, anyi agbakwunye nkwa ikpeazu n’Agba Ochie nke na-akowaputa Ilaija ahụ ga-abia, ma anyi enweta ahiri amuma ano.

Mgbe ahụ, anyi agbakwunye isi nke mbu nke Agba Oheru, anyi enwekwa ahiri ise anyi ga-ejikota onu iji weputa ozi kachasi elu a huru n’ime Akwukwo Nso mgbe a na-etinye ukpuru nke Alfa na Omega n’oru n’ahiri niile. O buru na anyi emechaa ahiri ise ahụ anyi achoputalari, site n’itinye ukpuru ahụ n’oru n’uzo zuru ezu n’ahiri ise ahụ, mgbe ahụ, anyi kwesiri itu anya ihu njedebe Matiu na njedebe Jon ka ha na-agba ama otu ozi ahụ ahụ ahiri amuma ise niile nke “mbu na ikpeazu” ndi anyi na-atule na-agba ama.

Ozi nke a na-emeghe emeghe ka e wee ghota ya ka e guzobere n’akwukwo Mkpughe, ya mere o bu ya bu isi ebe a na-atunyere ahiri ndi ozo, n’ime nkwekorita na Nwannaanyi White na-agwa anyi na

“akwukwọ nile nke Baiḅul na-ezukọ ma kwusị na Mkpughe.” Ozi dị n’amaokwu atọ mbụ nke akwukwọ Mkpughe na-akọwaputa usoro Chineke ji ebufe okwu Ya nye Jọn ka o dee ya ma ziga ya nye ụka dị iche iche. Akwukwọ mbụ nke Agba Ohurū, dika e kwuworị, na-enye usoro omumụ Jizos Kraist, o na-amalitekwa n’otu isi ihe na-enye nnoḅ nnukwu omuma.

Akwukwọ nke usoro omumụ nke Jizos Kraist, nwa Devid, nwa Abraham. Matiu 1:1.

Jizos kwusiri mmekorita Ya kpomkwem na ndi Juu ndi na-arū ụka n’efu site n’ime ka ha gbachie nkiti n’isiokwu ahū bụ “nwa Devid,” isiokwu nke ndi Juu ahū agaghị enwe ike ighota ma e wezuga ma o buru na ha ghotara ukpuru Akwukwọ Nso banyere mmalite na ogwugwu. Ha aghotaghi ya, otutu n’ime ndi Adventistkwa aghotaghi ya. Onye o bula chorọ iru ụka megide ukpuru ahū nke akuko ihe mere eme na-emeghari onwe ya na-egosi na o naghị aghota na Izrel oge ochie bụ onyinyo nke Izrel oge a, na ochoghi ha ikwere ukpuru ahū bukwa otu ochoghi ahū nke di n’ogwugwu Izrel oge ochie ighota otu ukpuru ahū. Jizos nochiri anya ukpuru ahū n’ajuju omimi ikpeazu Ya nye ndi Juu site n’iduzi ha n’ajuju omimi ahū nke otu O-nwe Devid puru isi burukwa nwa Devid?

Jon isi nke mbu, na-akowaputa na na mmalite Okwu ahū nonyere Chineke, Okwu ahū bukwa Chineke, Okwu ahū kerekwa ihe niile. N’ezie, nke a kwekorọ n’ahiriokwu ndi ozo anyi na-ekwu maka ha. Ma o buru na anyi elee okwu ikpeazu di n’Ozioma Jon, anyi na-ahū Pita, mgbe o nusiri ka Jisos kwara otu o ga-esi nwuo, ka o na-aju Jisos ihe ga-eme onyeozu Jon.

Pita, mgbe o huru ya, siri Jisos, Onyenweanyi, ginikwa ka nwoke a ga-eme? Jisos siri ya, O buru na m chorọ ka o nogide ruo mgbe m ga-abia, gini ka nke ahū bu nye gi? soro m. Ya mere okwu a gbasara n’etiti umunna, na onye na-eso uzọ ahū agaghị anwu anwu: ma Jisos ekwughi ya, O gaghị anwu anwu; kama, O buru na m chorọ ka o nogide ruo mgbe m ga-abia, gini ka nke ahū bu nye gi? Nke a bu onye na-eso uzọ ahū nke na-agba ama banyere ihe ndi a, deekwa ihe ndi a: anyi makwara na ama ya bu eziokwu. Ma e nwekwara otutu ihe ndi ozo Jisos mere, nke o buru na e dee ha n’otu n’otu, echere m na obuna uwa n’onwe ya agaghị enwe ike ibu akwukwọ ndi a ga-edede. Amen. Jon 21:21–25.

Pita chorọ ima otu Jon ga-esi nwuo, ma o bu obuna ma Jon ga-anwu. A na-emeghachi aziza ahū ugboro abuo n’akuku Akwukwọ Nso ahū mgbe Jizos kwuru ya, Jon wee kwughachi ya, “O buru na m chorọ ka o [Jon] noḅ ruo mgbe m ga-abia, gini ka nke ahū bu n’ebe i no?” Jon biri ruo n’Obibia Nke Abuo nke Jizos.

I puru ihu ma o bu nu “eziokwu” ahū naani ma o buru na i kwere n’iloghachi nke akuko ihe mere eme, nakwa na akuko ihe mere eme ahū a ga-emeghari na-eme otu ahū n’ogwugwu uwa. Ogwugwu uwa bu ebe Jon no mgbe o dere akwukwọ Mkpughe. Akwukwọ ikpeazu n’ozoma Jon kwekorọ n’uzo ndi ozo nke mmalite na ogwugwu, n’ihi na o na-etinye Jon n’akuko ihe mere eme nke ihe omume ndi na-eduga n’Obibia nke Abuo, ebe ya onwe ya, dika onye na-anochite anya ndi na-ekwusa ozi ido aka na nti ikpeazu, na-eziga ozi ahū nye ụka di iche iche.

“N’ubochi ndi Kraist mbu, Kraist biara nke ugboro abuo. Obibia Ya mbu bu na Bethlehem, mgbe O biara dika nwa ohuru. Obibia Ya nke abuo bu n’Agwaetiti Patmos, mgbe O kpughere Onwe Ya n’ebube nye Jon onye Mkpughe ahū, onye ‘dara n’ukwu Ya di ka onye nwuru anwu’

mgbe ọ hụrụ Ya. Ma Kraịst mere ka ọ sie ike inagide ihunanya ahụ, wee nye ya ozi ka o deere ụka ndị dị n'Eshia, ndị aha ha na-akọwapụta njirimara nke ụka ọ bụla.

“Ìhè ahụ Kraịst kpugheere ohu-Ya, onye-amụma ahụ, bụ nke anyị. N’ime mkpughe Ya ka e nyere ozi ndị mmụọ ozi atọ ahụ, na nkọwa banyere mmụọ ozi ahụ nke ga-esi n’eluigwe bịa n’ike dị ukwu, na-eme ka ụwa nwuo n’ihè site n’ebube ya. N’ime ya ka e nwere ịdọ aka ná ntị megide ajọ omume nke ga-adị n’ụbọchị ikpeazụ, na megide akara nke anụ ọhịa ahụ. Ọ bughị naanị ịgụ ma ghotá ozi a ka anyị kwesiri ime, kama anyị ga-ekwusakwa ya n’ụwa n’olu doró anya nke na-enweghị mgbagwoju anya. Site n’ikoputa ihe ndị a e kpugheere Jọn, anyị ga-enwe ike ikpali ndị mmadụ.” Manuscript Releases, volume 19, 41.

Ọgwụgwụ nke ozioma Jọn na-akọwapụta usoro nkwurita okwu ahụ dika e si hụ ya n’amaokwu atọ mbụ nke Mkpughe, site n’itọ Jọn n’onodu amụma n’akụkọ ihe mere eme nke Ọbibia nke Abụọ. N’uzọ dị otu a, ọ na-eji “ọbibia nke abụọ” mbụ nke Jisọs (Patmos) kowaa “ọbibia nke abụọ” ikpeazụ Ya. Nke a jikọtara nke oma na ahiri ndị ozo anyị na-atule, n’ihi na ọ na-anochi anya Jọn n’ogwugwu ụwa, na Patmos ebe ọ natara Mkpughe nke Jisọs Kraịst. Gini banyere ọgwugwu nke akwukwo Matiu?

Mgbe ahụ, ndị na-eso ụzọ ya iri na otu gara Galili, n’ugwu ahụ ebe Jisọs kporo ha ka ha gaa. Mgbe ha hụrụ ya, ha kporo isiala nye ya: ma ụfodu nwere obi abụọ. Jisọs wee biakwute ha, gwa ha okwu, si, E nyewo m ike nile n’eluigwe na n’ụwa. Ya mere, gaanụ, meekwa ka mba niile buru ndị na-eso ụzọ, na-eme ha baptizim n’aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mmụọ Nso: na-akuziri ha idebe ihe nile obula m nyere unu n’iwu: ma, lee, anọ m nonyeere unu ụbọchị niile, ruo obuna na njedebe nke ụwa. Amen. Matiu 28:16–20.

N’akukọ Akwukwo Nso a, e nyere Jisọs ike niile, ma nke a, n’ezie, ga-abu ike okike Ya. Mgbe ahụ Ọ nyere iwu ka e mee baptizim n’aha Nna, na Ọkpara, nakwa Mmụọ Nso ahụ nke gara n’elu mmiri na Jenesis otu, na mmụọ asaa ndị ahụ nọ n’ihu ocheeze Chineke. Akukọ Akwukwo Nso a na-egosi na ndị Kraịst kwesikwara imata mmadụ atọ nke atọ nke eluigwe dika ihe atọ di iche iche. Ngwucha Matiu na-agbakwunye n’usoro ahiri ndị ahụ dika isii ndị ozo si eme.

“Kraịst emewo baptizim ka ọ buru ihe iriba ama nke nbata n’alaeze ime mmụọ Ya. O mewo nke a ka ọ buru onodu doró anya nke mmadụ niile ga-erubere isi, bu ndi choro ka a nabata ha di ka ndi no n’okpuru ochichi nke Nna, na Ọkpara, na Mmụọ Nso. Tupu mmadụ enweta ebe obibi n’ime nzuko, tupu ọ gafee onu ụzọ nke alaeze ime mmụọ nke Chineke, ọ ga-anata akara nke aha ahụ di nsọ, ‘Jehova bu ezi omume anyi.’ Jeremiah 23:6.

“Baptizim bu iju ụwa n’uzo kasi di nsọ ma di arọ. Ndi a na-eme ha baptizim n’aha atọ ahụ—nke Nna, nke Ọkpara, na nke Mmụọ Nso—n’onu ụzọ mbata nke ndu ha nke ibu Ndi Kraịst, na-ekwuputa n’ihu oha n’onwe ya na ha ahapula ije ozi Setan, ma buruwo ndi otu nke ezinaulo eze, umu nke Eze eluigwe. Ha erubela isi n’iwu a, ‘Sinu n’etiti ha puta, kewapukwa onwe unu, ... emetukwala ihe ruru aru aka.’ Ma n’ebe ha no ka e mezuru nkwa ahụ, ‘M ga-anabata unu, burukwara Nna nye unu, unu ga-abukwa umu nwoke na umu nwanyi M, ka Onyenweanyi Onye Puru Ime Ihe Niile kwuru.’ 2 Ndi Korint 6:17, 18.”

“Mgbe Ndị Kraịst na-edobe onwe ha n’okpuru emume nsọ ahụ dị oke arọ nke baptizim, O na-edebanye nkwa ahụ ha na-ekwe, nke bụ ịbụ ndị ezi-okwu nye Ya. Nkwa a bụ iyi ha nke nkwa na nrubeisi. A na-eme ha baptizim n’aha Nna, na nke Okpara, na nke Mmụọ Nso. N’uzọ dị otu a ka a na-ejikọta ha na nnukwu ike atọ nke eluigwe. Ha na-ekwe nkwa ịjụ ụwa ma debe iwu nile nke alaeze Chineke. Site ugbo a gaa n’ihu, ha ga-eje ije n’ohuru nke ndu. Ha agaghizi eso omenala ndi mmadu. Ha agaghizi eso uzọ aghugho. Ha ga-erubere ukpuru nile nke alaeze eluigwe isi. Ha ga-achọ nsopuru Chineke. O buru na ha ga-anogide buru ndi ezi-okwu nye nkwa ha, a ga-enye ha amara na ike nke ga-eme ka ha nwee ike imezu ezi omume nile. ‘Ma ka otutu ndi natara Ya, ha ka O nyere ike ịbụ umu Chineke, obuna ndi kwere n’aha Ya.’” Evangelism, 307.

Jisọs ji mmalite kowaa ogwugwu n’Okwu Ya, n’ihi na O bụ Okwu ahụ, O bụkwa Alfa na Omega.

Ikekorita ahiri asaa ndi a onu na-ewulite ihe oyiyi zuru ezu nke ukwu banyere usoro nkwurita okwu di n’etiti Chineke na mmadu, ebe otutu eziokwu ndi ozọ di oke mkpa ma di arọ ka ndi “ahiri” ndi ozọ, bu ndi ama, na-egosiputa ma na-eme ka ha guzosie ike. “Ahiri” asaa nke amuma na-anochi anya Alfa na Omega. Ma gini banyere akwukwo Malakai?

Akwukwo Malakai bu iba mba siri ike megide ndi nchujà na-ekwesighi ntukwasị obi n’ime Adventizim. O na-amalite site n’ikowa igwe abuo nke ndi na-efe ofufe n’ime Adventizim n’oge ogwugwu uwa.

Ibu arọ nke okwu nke Onyenwe anyi nye Izrel site n’aka Malakai. Ahuru m unu n’anya, ka Onyenwe anyi kwuru. Ma unu na-asị, N’uzọ gini ka i si hu anyi n’anya? Èsau o bughị nwanne Jekob? ka Onyenwe anyi kwuru: ma ahuru m Jekob n’anya. Malakai 1:1, 2.

Malakai gara n’ihu ime ka anyi mara na otu abuo nke ndi na-efe ofufe n’oge ngwucha uwa bu otu abuo nke ndi nchujà.

Ma ugbo a, unu ndi nchujà, iwu a bu nke unu. O buru na unu agaghị anu, ma o burukwa na unu agaghị etinye ya n’obi, inye aha m otuto, ka Onye-nwe nke usuu nile kwuru, aga m ezitere unu onu ahuhu, m ga-akokwa ngozi unu onu; ee, akowoola m ha onu ugbua, n’ihi na unu adighi etinye ya n’obi. Malakai 2:1, 2.

Mmalite nke Malakai na-anochi anya ozi Laodisia na Filadelfia site n’usoro ndi nchujà abuo. A nyere ndi nchujà iwu ka ha “nu.” Jon na-anochi anya ndi nchujà ndi na-anu n’eziokwu, ma nchujà na-anochi anya ndi Chineke hoputara n’ogbugba-ndu Ya. A kowori ha onu, a ga-akokwa ha onu ozọ ma o buru na ha “anughi” ma “ha etinyeghi ya n’obi” ma o bu “ha agaghị etinye ya n’obi.”

Unu onwe-unu kwa, dika nkume di ndu, a na-ewuli unu elu ka unu buru ulo ime mmuo, ndi nchu aja di nso, ka unu were aja ime mmuo chuoro Chineke, nke anabatara site n’aka Jisus Kraist. N’ihi nke a kwa ka e dere n’Akwukwo Nso si, Le, anam atoye na Zaion nkume isi nkuku, onye a hoputara, di oké onu-ahia: ma onye kwere na ya agaghị-eme ihere. Ya mere, n’ebe unu ndi kwere no, o di oké onu-ahia: ma n’ebe ndi na-erubeghi isi no, nkume nke ndi na-ewu ulo juru aju, otu ahu aghowo isi nkuku, Na nkume nke nsu ngongo, na nkume-ukwu nke ihe-isu-ngongo, ya bu, nye ndi na-asu ngongo n’okwu ahu, ebe ha na-erubeghi isi: nke a ka

e kenyekwara ha. Ma unu bu agburu a hoputara, ndi nchu aja nke eze, mba di nso, ndi Chineke nweputara ichi; ka unu we gosi otuto nile nke Onye kporo unu site n'ochichiri bata n'ihè Ya di ebube: Ndi na-abughibu ndi-mmadu, ma ubu a bu ndi Chineke: ndi na-enwetaghi ebere, ma ubu a enwetawo ebere. 1 Pita 2:5–10.

Ndi nchujà bu ndi Chineke horo, ndi a na-anwale site na “nkume nkuku” di n'ala ntola nke ulo nsò ahù. Nkume nkuku ahù bu nke a na-eme ka nkume ntola ndi ozo niile kweko na ya, ma o bukwa nkume ahù nke na-eburu ibu nke ulo nsò ahù dum. Nkume nkuku Miller bu “oge asaa” nke Levitikos iri abuo na isii. Nkume nkuku ahù, ma o bu nkume ahù ndi na-ewu ulo juru, bu akuko eziokwu banyere iwu ulo nsò ahù, nke a kowara kpomkwem nke ukwu n'akwukwo nile nke Mmuo nke Amuma. Otu isi okwu banyere nkume mbu ahù a juru bu na e debere ya n'akuku mgbe a jusiri ya, ma site n'oge ahù gaa n'ihu ndi na-ewu ulo nsò ahù ga na-asu ngongo ugoro ugoro n'elu nkume nkuku ahù, nke e debere n'akuku n'ime ebe oru ha. O bu nkume ihe-isu-ngongo.

N'akwukwo Malakai, Chineke na-agwa ndi nchujà ojoo, ndi a makwara di ka umu agbogo-amaghi ihe nke Laodisia, na O ga-eme, ma emewokwa, ka ha buru ndi “a buru onu.” O na-abu ha onu n'ihu na ha agaghi “anu” ma “debe” ozi Ilaia n'obi ha. Ozi Ilaia na-eme ka obi ndi nna laghachikwute umu, ma mee ka obi umu laghachikwute ndi nna. Itughari obi ha na-anochi anya inu ozi Ilaia banyere ndi nna na umu, nke bu ukuru nke mbu na nke ikpezu. Inu ozi nke mbu na nke ikpezu ezughi; a ghaghi idebe ya n'obi. Inakwere ozi Ilaia bu idebe ya n'obi gi. O buru na onye nchujà agaghi anu ukuru ahù, a ga-abu ya onu.

Ha wetara onu obubu onu ahù n'ahu ha mgbe, n'afò 1863, ha malitere usoro iju eziokwu mbu ahù nke bu isi ntola nke Miller choputara, o nweghikwa ihe ozo ha meworo ma e wezuga inogide n'iju ya ruo taa. Ma obuna o bu ezie na obubu onu na-aga n'ihu malitere n'afò 1863, (n'ihu na a buruwori ha onu), obubu onu ahù nke di n'oge ga-abia na-eme mgbe a na-awupu ha n'onu Onyenwe anyi n'oge iwu Uka. Mmalite Malakai na-egosi ogwugwu, n'ihu na ogwugwu ahù na-anochi anya ido aka na ntị ikpezu e nyere ndi nchujà amamihe na ndi nzuzu. A na-anochi anya ndi amamihe na ndi nzuzu n'ime Malakai dika Iso na Jekob. Nwanne nwoke nke okenye na-anochi anya ogbugba ndu site n'ikike okpara nke ibu onye a muru mbu, nke e ji ya tanyere nwanne nwoke nke nta. Onye okenye bu onye mbu, onye nke nta abukwa onye ikpezu.

N'akwukwo Malakai, ma Eso ma Jekob bu ndi Adventist Laodisia; ma nke ikpezu n'ikpezu nuru “olu” nke Onyenwe anyi, chegharia, a gbanwerekwa aha ya buru Izrel. Okenye ahù, nke mbu, anughi. Jekob nuru olu Onyenwe anyi n'abali ahù o roro nro ma hu ndi mmuo ozi ka ha na-arigo ma na-arida n'elu ubube ahù, nke na-anochi anya Kraist. Jekob na-anochi anya ndi Adventist Laodisia n'ogwugwu uwa, ndi a na-atughari site n'ime Laodisia banye n'ime Filadelfia mgbe ha nwetara ahumihe nke amaokwu ato mbu nke Mkpughe isi nke mbu, dika e gosiri ya site n'aka Jon na nro Jekob banyere ubube nke ndi mmuo ozi na-arigo ma na-arida. Ahumihe ahù na-akara mmalite nke ntughari Jekob ibu Izrel, onye Filadelfia. Ngwucha akuko ntughari Jekob bu mgbe o luru mgba na Kraist na Penuel. Ya mere, akuko nke okpara Jekob na-amalite n'amaokwu ato mbu nke Mkpughe isi nke mbu mgbe mmeghe nke ozi ido aka na ntị ikpezu na-eme, o na-agwukwa n'oge ihe otiti asaa ikpezu ahù, n'oge nsogbu ahù.

Mmalite na njedebe anọ niile, “ahiri n’elu ahiri,” na-agba àmà banyere ozi nke Mkpughe nke Jisọs Kraịst. Ajụjụ dị ebe a bụ ma ndị nchụàjà nzuzu ga-anụ ma ọ bụ ghara inụ.

Ngọzi nādiri onye ahụ nke na-agụ, na ndị ahụ nke na-anụ okwu nile nke amụma a, ma na-ebebe ihe ndị ahụ e dere n’ime ya: n’ihi na oge ahụ adiwo nso. Mkpughe 1:3.

Ndị nchụàjà amamihe ndị na-anụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa ụka dị iche iche, na-anụ ozi Elaija. Miller bụ Elaija, ụfọdu wee nụ ya, ma ndị ọzọ juru.

“A duru puku mmadụ inakwere eziokwu nke William Miller kwusara, e mekwara ka ndị ohu Chineke bilie n’ime mmụọ na ike nke Ilaija ikwusa ozi ahụ. Dịka Jọn, onye butere ụzọ Jisọs, ndị ahụ kwusara ozi a dị nsọ chere na a manyere ha itinye anyuike n’akụkụ mgborogwu osisi ahụ, ma kpọkuo mmadụ ka ha mịputa mkpuru kwesiri ekwesị maka ncheghari. A haziri àmà ha jiri kpotee ma metuta ụka nile nke ukwu, ma gosi agwa ha n’eziokwu. Ma ka a na-ekwusara ido aka ná ntị ahụ dị nsọ ka a gbapụ n’ogwugwu iwe nke ga-abia, otutu ndị sonyerere n’uka natara ozi nke na-agwo ọria; ha huru ndaghachi azu ha, ma jiri anya mmiri ilu nke ncheghari na nnukwu ihe mgbu nke mkpuru obi, wedara onwe ha ala n’ihu Chineke. Ma ka Mmụọ nke Chineke dakwasiri ha, ha nyere aka iti mkpu si, ‘Tuọ egwu Chineke, nyekwa Ya otuto; n’ihi na awa ikpe Ya abiawo.’” Early Writings, 233.

E jiri ma Ilaija na Jọn onye na-eme baptizim kowaa Miller n’udi amuma, n’ihi na Jọn onye na-eme baptizim kwadebere ụzọ maka ọbibia mbu nke Kraịst, Miller kwa kwadebere ụzọ maka Kraịst ibata n’Ebe Kachasi Nsọ nke ebe nsọ nke eluigwe n’October 22, 1844. Malakaj kpomkwem na-akowaputa oru Jọn na nke Miller.

Lee, Aga m eziga onye-ozu m, ọ ga-akwado ụzọ n’iru m: Onye-nwe-anyi, onye unu na-achọ, ga-abia na mberede n’ulo nsọ ya, ọbuna onye-ozu nke ogbugba-ndu ahụ, onye unu na-enwe mmasi n’ime ya: lee, ọ ga-abia, ka Jehova nke usuu ndi agha kwuru. Ma onye nwere ike idi ubochi ọbibia ya? Onye ga-eguzokwa mgbe ọ putara? N’ihi na ọ dī ka oku nke onye na-anucha igwe, dikwa ka ncha nke ndi na-asa akwa: O ga-anodu dika onye na-anucha na onye na-eme ka olaocha di ocha: ọ ga-emekwa ka umu Levi di ocha, sachapukwa ha dika olaedo na olaocha, ka ha wee were ezi omume choro Jehova aja. Mgbe ahụ aja Juda na Jerusalem ga-atọ Jehova uto, dika n’ubochi ndi ochie, na dika n’afọ ndi gara aga. Aga m abiarukwu unu nso n’ikpe; aga m burukwa onye-ama-amà oso megide ndi na-agba afa, na megide ndi iko, na megide ndi na-anu iyi ugha, na megide ndi na-emegbu onye oru ugwo ya, nwanyi di ya nwuru, na nwa mgbei, na ndi na-ewepu onye obia n’aka nri ya, ndi na-adighikwa atu m egwu, ka Jehova nke usuu ndi agha kwuru. N’ihi na abu m Jehova, anaghi m agbanwe agbanwe; ya mere unu, umu Jakob, adighi ala n’iyi. Malakaj 3:1–6.

Dika “onye nche” maka akuko ihe mere eme ya, oru Miller nochiri anya iwulite ntala nke ulo nsọ ahụ. Oru ya n’mbido aghaghi igosi otu oru nke nochiri anya imecha ulo nsọ ahụ. Oru ikpezu ahụ choro onye nche ozo ka o mee ka opi ahụ nye uda doru anya. Miller na ozi nke mmuọ ozi mbu kwusara mmeghe nke ikpe, onye nche ahụ nke Miller na-anochi anya ya n’ogwugwu nke Adventism ga-ekwusakwa mmechi nke ikpe ahụ.

N'akwukwo Malakai, Onye-nwe anyi na-ekwe nkwa iweta ikpe "megide ndi na-agba afa, na megide ndi na-akwa iko, na ndi na-anu iyi ugha, na megide ndi na-emegebu onye oru ugwo ya, nwanyi di ya nwuru, na nwa na-enweghi nna, na ndi na-ewepu obia n'aka nri ya, ndi na-atughikwa m egwu." Ndi a na-akowaputa ebe a bu ndi "na-adighi atu egwu" "Onyenwe ndi agha." William Miller bu onye-ozu nke mmuo-ozu mbu ahụ nke na-akpo mmadu ka ha "tu egwu Chineke." Iju ntola ndi ahụ bu iju egwu Chineke.

N'ihia na, lee, ubochi ahụ na-abia, nke ga-ere oku di ka oku n'ime ite-oku; ndi nganga niile, ee, na ndi niile na-eme ajo omume, ga-adi ka ahijia akoro: ubochi ahụ nke na-abia ga-erepja ha, ka Jehova nke ndi agha kwuru, nke mere na o gaghi ahapu ha obuna mgborogwu ma o bu alaka. Ma n'ebe unu no, unu ndi na-atu egwu aha m, Anyanwu nke ezi omume ga-ebili, ogwugwo dikwa n'akuku nku ya; unu ga-apukwa, too dika umu ehi si n'ulo ehi. Unu ga-azopja ndi ajo omume; n'ihia na ga-adi ka ntu n'okpuru obu ukwu unu n'ubochi ahụ m ga-eme nke a, ka Jehova nke ndi agha kwuru. Chetanu iwu nke Mozi, ohu m, nke m nyere ya iwu na Horeb maka Izrel niile, ya na ukpuru na ikpe niile. Lee, aga m ezitere unu Ilaia onye-amuma tupu obibia nke nnukwu ubochi Jehova ahụ, nke di egwu: o ga-eme ka obi ndi nna laghachikwute umu ha, meekwa ka obi umu laghachikwute nna ha, ka m ghara ibia tigbuo uwa ahụ site n'onu. Malakai 4:1-6.

- Mmalite nke Baijul (Jenesis) na njedebe nke Baijul (Mkpughe).
- Mbido nke Agba Ochie (Jenesis) na njedebe nke Agba Ochie (Malakai).
- Mbido nke Agba Ohuru (Matiu) na njedebe nke Agba Ohuru (ozo Mkpughe).
- Mbido nke ama Jon (Ozioma Jon) na njedebe nke ama Jon (ozo, Mkpughe).
- Mbido Malakai na njedebe Malakai.
- Mmalite nke Ozioma Matiu na njedebe nke Ozioma Matiu.
- Mbido Ozioma Jon na ngwucha Ozioma Jon.
- Mbido nke ozioma anọ ahụ na njedebe nke ozioma anọ ahụ.

Mgbe anyi wepuru mmalite ma o bu njedebe amuma ndi a kpoturu ihe kariri otu ugboro, o na-adi ka ahiri amuma asato nke a ga-achikota onu ma tinye ha n'elu amaokwu ato mbu nke Mkpughe. Gini banyere njedebe Jenesis?

Jenesis isi nke iri ise na-agwu na onwu Josef.

Ya mere, Josef nwuru, ebe o di otu nari na afo iri: ha wee tee ya mmanu-esi isi ufo, e wee lie ya n'ime igbe ozu n'Ijpt. Jenesis 50:26.

Isi nke iri anọ na asato na-akowa onwu Jekob. Eziokwu ahụ bu na onwu Jekob putara mbu n'isi nke iri anọ na asato, na-eduga ruo n'onwu Josef n'amaokwu mmechi nke isi nke iri ise, na-edobe akara nke Alfa na Omega n'isi ato ikpezu nke Jenesis dika njedebe nke akwukwo Jenesis.

A na-eji onwu abuo ahụ di ka akara nke mmalite na njedebe nke ndokpu n'agha nke Izrel n'Ijpt. Na mmalite, a kpogachiri ozu Jekob ka e lie ya n'ebe e liri ndi nna ya; mgbe Mozi si n'Ijpt puta, o wetara ozu Josef ka e lie ya n'ebe a na-eli ndi nna ya.

Mozis we were ọkpukpu Josef soro ya: n’ihi na o mewo ka umu Izrel nuo iyi ike, si, Chineke ga-eleta unu n’ezie; unu ga-ebukwa ọkpukpu m site n’ebe a puo, soro unu. Opuu 13:19.

Ngwucha Jenesis bu isi nke ato ikpeazu. N’isi nke iri ano na asato, Jekob (Izrel) na-ekwuputa ngozi n’elu umu ya nwoke iri na abuo, nke e ji kpomkwem mata di ka amuma banyere ihe na-eme ebo iri na abuo ahụ n’“ubochi ikpeazu” nke ikpe nchoputa.

Jekob kporo umu ya, si, Kpokotanu onwe unu onu, ka m wee gwa unu ihe ga-adakwasị unu n’ubochi ikpeazu. Kpokotanu onwe unu onu, nukwa, unu umu Jekob; gee nti n’aka Izrel nna unu. Jenesis 49:1, 2.

N’ime “ubochi ikpeazu” nke ikpe nyocha, Onyenwe anyi na-ekwe nkwa ikpokota umu ya ndi ikom iri na abuo, ndi a na-anochi anya ha dika otu nari puku iri ano na ano n’akwukwo Mkpughe. Ndi a bu ndi Jon na-anochi anya ha n’akwukwo Mkpughe. A na-akpokota ha site n’okpukpo sitere n’aka Jekob, okpukpo sitere n’akuko mmalite ha nke a gwara ha ka ha “nu,” ma “gee nti” na ya. N’ubochi ikpeazu, ndi e jiri umu Jekob mee ihe nnochianya “na-anu” ozi, ma “na-gee nti,” ma o bu dika Jon si kwuo, “na-edebe” ihe ndi ahụ e dere n’ime ya. O bu okpukpo sitere n’aka nna gaa n’aka umu ya; o bu ozi Ilaija. Ndi a kporo bu ndi a na-akpo “umu Jekob,” ma a ga-agwakwa ha ka ha “gee Izrel” nna ha nti.

Esau na Jekob n’ime Malakai na-anochi anya umu agboghọ amamihe na ndi nzuzu. Oku a sitere n’aka nna ha Jekob na nna ha Izrel, na-egosi na mgbe a kporo oku ikpeazu, onye o bu la bu onye Adventist Laodisia, a na-etinyekwa nhorọ ahụ n’aka ha onwe ha ma ha ga-abu nwa Jekob, onye aghugho, ma o bu Izrel, onye meriri emeri. Ihe na-enye ha ohere ime nhorọ bu ike okike di n’ime ozi ahụ. O buru na a guo ozi ahụ, nu ya ma debe ya, mgbe ahụ site n’otu ike okike ahụ nke mere ka ihe niile diri adi, a ga-agbanwe ha ka ha buru nwa Izrel. Iju inu ihe putara ijigide ahumahụ Jekob, onye aghugho ahụ.

Oku nchikota nke Jekob, nke bukwa oku nchikota nke ozi ahụ e wepuru akara ya n’Akwukwo Mkpughe, bu ihe nnochianya di mkpa ka a ghota. “Ugboro asaa” nke Levitikos iri abuo na isii na-akuzi na nchikota adighi, ma o buru na mgbasa adighi ebu uzọ mee. Otu nari puku na iri ano na ano bu ndi ahụ a gbasasiri tupu oku ahụ abia. A na-akowaputa eziokwu a ugboro ugboro n’ime Baibul.

Nurunu okwu Jehova, unu mba di iche iche, kposaanu ya n’agwaetiti ndi di anya, si, Onye ahụ nke chusasiri Izrel ga-achikota ya, ma debe ya, dika onye-ozuzu aturu si echekota igwe aturu ya. Jeremiah 31:10.

Ogbugba ndu ahụ e mere ohuru ya na puku mmadu otu nari na iri ano na ano gunyere nkwa ahụ na Chineke ga-ede iwu Ya n’obi anyi. Ma ndi ahụ Onye-nwe-anyi mere ha oru okike a ka e mezuo n’ime ha, ka agbasasiwo mbu.

Okwu nke Onyenwe anyi biakwutere m ozo, si, Nwa nke mmadu, umunna gi, obuna umunna gi, ndi ikwu gi, na ulo Izrel nile kpmkpam, ha bu ndi ndi bi na Jerusalem siri ha, Sitenu n’ebe Onyenwe anyi no puo n’ebe di anya: e nyewo anyi ala a ka o buru ihe-nketa. Ya mere kwuo, Otu a ka Onye-nweanyị Jehova kwuru; O bu ezie na achuputawo m ha n’ebe di anya n’etiti ndi

mba ọzọ, ọ bụkwa ezie na achụsasiwo m ha n’etiti mba dị iche iche, ma m ga-abụurū ha dika obere ebe nsọ n’ime mba ndi ha ga-abata. Ya mere kwuo, Otu a ka Onye-nweanyi Jehova kwuru; Aga m achikota unu n’etiti ndi mmadu, kpokotakwa unu site na mba ndi e chusasi unu n’ime ha, m ga-enyekwa unu ala Izrel. Ha ga-abiakwa ebe ahụ, ha ga-ewepukwa n’ebe ahụ ihe arụ ya nile na ihe arụ-ala ya nile. M ga-enyekwa ha otu obi, tinyeekwa mmuọ oheru n’ime unu; ewepukwa m obi nkume n’anu ahụ ha, nyekwa ha obi anu ahụ. Ezekiel 11:14–19.

A ka ga-ekwuo kariya banyere ikpokota ndi otu nari puku na iri anọ na anọ ahụ n’ihe metutara “ichusasi,” ma anyi ga-ebu ụzọ chikota nlebara anya banyere akara nke Alfa na Omega n’ime ntuaka itoolu ndi a anyi na-atule.

A na-anochi anya igwe mmadu abuo n’isi nke ikpeazu ato nke Jenesis. Otu igwe nke ndi nnupuisi na otu igwe nke ndi amamihe. Igwe abuo ahụ na-anu olu na-asi, nke a bu ụzọ ya, jeenu ije n’ime ya, ma otu igwe juru ige nti n’opi ma jee ije n’uzo ochie nile. A na-anochi anya igwe ndi nnupuisi di na Jenesis iri anọ na asato ruo iri ise site n’ebo nke iri na ato.

Ná mmalite nke Izrel oge ochie, e nwere ebo iri na ato, ma ná mmalite nke Izrel oge a, e nwere ndi na-eso ụzọ iri na ato. Otu onye na-eso ụzọ ahụ nke e si n’etiti ndi na-eso ụzọ iri na abuo ndi ọzọ kewapu iche, (dika e si kewapu Ifrem n’etiti ebo ndi ọzọ) ha abuo bu ihe nnochianya nke nnupuisi. Sister White kpomkwem kporo Judas nwaanyi-amaghi-uche.

“Enweela ma a ga-enwekwa mgbe niile ahija ojoo n’etiti oka wit, umuagboghọ-amaghi ihe n’etiti umuagboghọ nwere amamihe, ndi na-enweghi mmanu n’ime ite ha na oriona ha. E nwere Judas onye anyaukwu n’ime nzuko Kraist guzobere n’uwa, ma a ga-enwekwa ndi Judas n’ime nzuko ahụ n’oge o bula nke akuko ihe mere eme ya.” Signs of the Times, October 23, 1879.

Judas Iskarot bu nwaamadi nzuzu; o bu ahija ojoo, ma o buru na o bu nwaamadi nzuzu, mgbe ahụ o bụkwa onye Laodisia.

“A na-ekwukwa onodu Chochi nke umu agboghọ amaghi ihe nochiri anya ya di ka onodu Laodisia.” Review and Herald, Ogot 19, 1890.

Umu nwoke abuo Josef natara ngozi n’aka Jekob n’isi nke iri anọ na asato nke Jenesis, ma site n’oge ahụ gaa n’ihu, a na-akpo ha “okara ebo.” Ma ha buru okara ebo ma o bu na ha abughi, ha ka bu ebo. E dochiri Judas Iskarot anya site n’aka Matias iji mejuputa onodu nke iri na abuo nke Judas Iskarot jidere na mbu. Judas bu otu n’ime ndi na-eso ụzọ, ma n’echiche a—e nwere ndi na-eso ụzọ iri na ato na njedebe nke Izrel oge ochie, dika ebo iri na ato di ná mmalite.

Ifrem, nwa Josef (ebo nke iri na ato), ghoru ihe nnochianya nke nnupuisi mgbe ebo iri nke uguw zukotara n’ikwado Jeroboam ma kewaa alaeze ahụ ibu ebo iri nke uguw na ebo abuo nke ndida. Gini mere m ji akowa Ifrem, nwa Josef, di ka ihe nnochianya nke nnupuisi kama nwanne ya Manase? Nnupuisi a jikotara na Ifrem na-amalite n’isi nke iri anọ na asato, tupu Jekob gozie umu ya nwoke iri na abuo. N’isi nke iri anọ na asato, Jekob buru ụzọ gozie umu Josef abuo. N’ihi na Manase bu okpara, Josef turu anya na ngozi mbu nke umu ya kwesiri idakwasị Manase, Josef wee nupuisi megide nhoro Jekob ihoro Ifrem.

Mmalite Ifrem dị ka onye nnochị anya ndị Chineke hoputara nwere igba-ama nke nnupuisi, ngwucha Ifrem bukwa ichusasị nke “ugboro asaa” nke Levitikos iri abuo na isii, site n’afọ 723 T.K. ruo n’afọ 1798. N’afọ 723 T.K., ebo iri nke ugwu ahụ, alaeze Ifrem, (nke a makwaara dị ka Israel) natara onya na-egbu egbu dị ka alaeze amuma Baibul. Onya ahụ na-egbu egbu malitere amuma oge nke mechara kwusi mgbe ike popu na alaeze ya natara onya na-egbu egbu n’afọ 1798. Onya ahụ na-egbu egbu nke ike popu n’afọ 1798 na-anochi anya odida ikpeazu nke Babilon mgbe eze ugwu “ga-eru ogwugwu ya, o dighikwa onye ga-enyere ya aka” na Daniel iri na otu amaokwu iri anọ na ise. E ji nnupuisi na odida nke Babilon n’ubochi ikpeazu tunyere nnupuisi na odida nke ike popu n’afọ 1798, nke n’aka nke ya e jiri ya tunyere nnupuisi na odida nke alaeze Ifrem (Israel) n’afọ 723 T.K., nke e jikwa ya tunyere nnupuisi Josef megide mkpali amuma nke nna ya dị ka e gosiri na njedebe Jenesis.

Nnupuisi nke Ifrem na-anochi anya ya bidoro site na nnupuisi nna ya (Josef) megide nna ya (Jekob). N’ikpeazu, o na-eduga na nnupuisi nke ebo iri nke ugwu, nke na-edugakwa n’ichusasị ahụ “a na-anochi anya ya” dika “ugboro asaa” n’akwukwo Levitikos iri abuo na isii. A na-ekewa oge ahụ e chusasiri alaeze ugwu n’ime oge abuo. Otu na-akwusi n’afọ 538, nke na-esote na-akwusi n’afọ 1798, ma ha niile na-atu aka n’ozu ahụ e meghere nke oma tupu oge amara emechie n’akwukwo Mkpughe. Ozi ahụ na-akowaputa odida ikpeazu nke Babilon. N’akara uzọ o bula n’akuko amuma Ifrem, a na-akara nnupuisi. Otu a ka e si akara nnupuisi nke onye-eso uzọ nke iri na ato, Judas Iskariot. Nke a bu mmadu abuo n’ime ndi ama ndi na-egosi nomba iri na ato dika akara nke nnupuisi. Ma o dighi nke o bula n’ime eziokwu nsọ ndi a puru imata ma o buru na mmadu eguzoghi n’elu ntola nke Adventizim nke e wuru n’elu eziokwu mbu Miller choputara na eziokwu mbu Adventizim tufuru.

Mmechi nke Jenesis kwekoro n’ahiriokwu ndi ozo niile anyi no na-atule. N’ichikota ya:

Ná mbido, ato nke eluigwe—Nna, Okpara na Mmuo Nso—bu ndi ama nke okike eluigwe na uwa, nke Okpara, onye bukwa Okwu ahụ, ruru. Okwu ahụ ghorọ uzọ nkwurita okwu sitere n’aka Nna ruo n’ebe mmadu no, ma Okwu ahụ bukwa naani uzọ mmadu puru isi kpotururu Nna. Ozi Nna ka Okpara nyere mmuo ozi Gabriel, onye dochiri Lusifa (onye na-eburu ihè) mgbe Lusifa nupuru isi n’eluigwe. Gabriel na-anata ihè ahụ, ma o bu ozi ahụ, wee nyefee ya n’aka onye amuma, onye bu onye e kere eke di nsọ e kenyere oru nke ibufe ozi sitere n’aka Nna ruo n’ezinulo e kere eke dara ada. A na-edekwa ozi e nyere onye amuma ahụ, e mesia e nyefee ya mmadu. N’uzọ o bula n’ime usoro nkwurita okwu ahụ, ozi ahụ di nsọ; n’ihi nke a, ndi amuma ahụ, ndi bu mmadu dara ada, kwesikwara idi nsọ. N’oge a nyefere ozi di nsọ ahụ n’aka mmadu dara ada, mmadu nwere ike ijide ozi di nsọ ahụ n’aka ndi a na-edoghi nsọ. N’ihi ya, ihè nke ozi ahụ di nsọ na-amiputa ma ihè ma ochichiri. Mgbe ndi no n’ezinulo mmadu dara ada natara ozi ahụ, o nwere n’ime ya otu ike okike ahụ nke kere ihe niile, nke bu ike ahụ na-agu onye ahụ n’ezi omume. Mmalite nke usoro nkwurita okwu ahụ na-egosi njedebe nke usoro nkwurita okwu ahụ. Ya mere, o buru na a nuru ozi ahụ, guo ya ma debe ya, ozi ahụ na-emegharikwa mmadu dara ada ka o buru n’onyinyo Okpara ahụ.

Ngozi nadiiri onye ahụ nke na-agu, na ndi ahụ na-anu okwu amuma a, ma na-edebe ihe ndi e dere n’ime ya: n’ihi na oge ahụ di nsọ. Mkpughe 1:3.

Jon na-egosi mmadu dara ada n'ime "ubochi ikpeazu" nke ikpe nchoputa, ndi na-anu olu n'azu ha ma tugharija iji nata ozi ahụ nke na-eduga n'oge gara aga. Ndi ahụ na-anata ozi ahụ ma mee ka o ghara ibu naani akuku nke ndu ha, kama buru ndu ha kpomkwem, a na-agu ha n'ebe ahụ na n'oge ahụ ndi ezi omume. Ikwesiri ezi omume putara ime ka mmadu buru onye nsọ. Mgbe ndi na-agu ma na-anu ozi e zitere site n'aka Nna ahụ, nabatara ozi ahụ ma mee ka ha buru ndi nsọ, o bu site n'ike okike di n'ime ozi ahụ. Ike okike ahụ na-aruzu oru nke igu mmadu n'ezi omume, mgbe mmadu kwere dika Ebreham kwere. Ozi ahụ na-akuziri ha itughari ma gee olu ahụ di n'azu nti, nke na-eduga n'uzo ochie, bu eziokwu ndi ntoala. Ozi ahụ na-edu ha n'ezikwu nile, ma ka ha na-eje ije n'uzo ochie ndi ahụ, ha na-eje ije n'uzo nke ndi a guru n'ezi omume.

Ma uzo nke ndi ezi omume di ka ihè na-enwu enwu, nke na-enwusiwanye ike ruo ubochi zuru oke. Uzo nke ndi ajo omume di ka ochichiri: ha amaghi ihe ha na-asu ngongo na ya. Nwa m, gee okwu m nti; turu nti gi n'okwu m nile. Ekwela ka ha si n'anya gi puo; debe ha n'etiti obi gi. N'ihu na ha bu ndu nye ndi na-achota ha, burukwa ahụ ike nye anu ahụ ha niile. Jiri idi uchu niile debe obi gi; n'ihu na n'ime ya ka isi-iyi nke ndu si aputa. Wepu n'ebe i no onu gbagoro agbago, ma mee ka egbugbere onu ruru aru di anya n'ebe i no. Ka anya gi lekwasị anya n'ihu kpomkwem, ka nkuchianya gi lezie anya n'ihu gi n'uzo kwu oto. Tulee uzo ukwu gi, ka uzo gi niile wee guzosie ike. Echegharija gaa n'aka nri ma o bu n'aka ekpe: wezuga ukwu gi n'aka ihe ojojo. Ilu 4:18–27.

Ndi a ziri ezi site n'ozu ewetara ha na-eje ije n'uzo nke na-anochi anya ihè na-ariwanye elu mgbe nile, ma ihè ahụ n'onwe ya na-eme ka uzo ndi ajo omume buru nke ochichiri ya na-ariwanye elu n'otu kwekorọ. Ihè na-ekewapu onwe ya n'ochichiri. Ike okike ahụ nyere iwu ka ihè di na mmalite na-aruputa otu mmetuta ahụ n'ebe mmadu no na njedebe di ka ihè mere na mmalite. Udi ndi ahụ juru inu olu ahụ di n'azu, ya mere horo ije n'uzo e mere ka o gbaa ochichiri, "na-asu ngongo" n'Okwu ya, n'ihu na ha na-asu ngongo n'elu nkume ntoala ahụ, nkume ochie ahụ a nwalere anwa. Olu ahụ bu Alfa na Omega, ma mgbe ndi a ziri ezi nuru okwu ndi ahụ wee too obi ha n'ebe okwu ndi ahụ di, ha na-edebe okwu ndi ahụ n'etiti obi ha, n'ihu na Alfa na Omega na-atughari obi ha n'ebe ndi nna ha no, (oge gara aga) ma obi ndi nna ahụ na-egosi njedebe.

Uzo nke onye ezi omume bu izi ezi: gi, Onye kasi zie ezi, na-atukwa uzo nke onye ezi omume. Ee, n'uzo nke ikpe gi nile, O Onyenwe anyi, ka anyi chere gi; ochicho nke mkpuru obi anyi di n'aha gi, nakwa na ncheta gi. Site na mkpuru obi m ka m choro gi n'abali; ee, site na mmuo m nke di n'ime m ka m ga-achosi gi ike n'isi ututu: n'ihu na mgbe ikpe gi nile di n'uwa, ndi bi n'uwa ga-amuta ezi omume. Aizaya 26:7–9.

Chineke na-atu ndi na-eje ije n'uzo nke ndi ezi omume, maobu na-ekpe ha ikpe, o na-emekwa nke a n'ubochi ikpeazu" mgbe ikpe Ya di n'ala. Ndi ezi omume ahụ bu ndi cherela Onyenwe anyi n'imezu oge ichere ahụ di n'ilu banyere umu agboghọ iri ahụ na-amaghi nwoke. Ochicho nke ndi na-eje ije n'uzo nke omuma na-abawanye uba bu ka ha nwee nghota ka ukwu na ka ukwu banyere aha Chineke, ya bu, agwa Ya. Ndi cherela Onyenwe ha bu ndi na-akposu ozi ido aka na nti ikpeazu ahụ, n'ihu na ha bu ndi na-ekwusa Mkpụ Etiti Abali, nke n'ezie bu ozi ime mbu nke Mkpughe iri na asato, nke ozi nke abuo, nke mpuga, na-esochi.

Mgbe ihe ndi a gasiri, ahuru m mmuo ozi ozo ka o si n'eluigwe ridata, onye nwere ike di ukwu; ebube ya mekwara ka uwa nwuputa ihe. O wee tie mkpu n'ike di ukwu, n'oke olu, si, Babilon ukwu ahụ adaala, adaala, o ghoowokwa ebe obibi nke ndi mmuo ojo, na ebe mkporo nke mmuo o bula ruru aru, na onu nke nnunu o bula na-adighi ocha nke a na-asị asi. N'ih na mba niile anwo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya, ndi eze nke uwa so ya akwaa iko, ndi ahia nke uwa site n'ubara nke ihe utu ya wee baa ogaranya. M wee nukwa olu ozo si n'eluigwe, na-asị, Si n'ime ya puta, ndi m, ka unu ghara ibu ndi na-ekere okè na mmehie ya, ka unu gharakwa inara ihe n'ime ihe otiti ya. Mkpughe 18:1-4.

Mgbe mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato ridatara n'ubochi Septemba 11, 2001, uka Seventh-day Adventist juru oku ikpeazu e kporo ya ka o laghachi n'uzo ochie. N'oge ahụ, o kwusiri ibu mpi nke ezi Protestantism n'ime United States. N'ebe ahụ ka usoro nnwale malitere maka ndi hooro inara ozi nke olu ahụ siri ike ma rie ya, dika e sere ya onyinyo n'ihe Jon mere mgbe mmuo ozi nke Mkpughe iri ridatara na mmalite nke Adventism n'ubochi Ogot 11, 1840. Mba ime mmuo ahụ nke were uwe-nsọ nke ezi Protestantism mgbe a juru ozi nke mmuo ozi mbu, wee soro nzo kwu nke Protestantism nke ndapu n'ezio kwu na mmalite nke Adventism.

E nyefere ndi nabatara ozi ahụ di n'akwukwo nta ahụ nke di n'aka mmuo ozi ahụ n'Mkpughe isi nke iri ka e nyere mpi ezi Protestant ahụ. Usoro nnwale nke e nwere na mmalite Adventism site n'afọ 1840 ruo 1844 na-anochi anya usoro nnwale nke di na njedebe Adventism site na Septemba 11, 2001 ruo n'iwu Uka n'Ubochi Izu Ike na United States. N'ime akuko mbu ahụ nke 1840 ruo 1844, nakwa usoro nnwale ahụ nke malitere na Septemba 11, 2001, ka a na-akara mgbanwe nke oge nlekota site n'ahụ mbu nke ndi kwere ekwe ndi jidere uwe-oru Protestantism, ruo n'ahụ ohuru nke ndi kwere ekwe ndi na-anata uwe-oru ezi Protestantism.

Ihe kacha mkpa n'ihe anyi na-atule gbasara uzo nke ndi a guru na ha bu ndi ezi omume bu na n'ime akuko ahụ e nwere ndakpo olileanya nke na-akara mmalite nke oge ichere ahụ. Ndi kwesiri ntukwasị obi na-eche Onyenwe ha n'oge ahụ, nke na-ejedebe n'ikpoghe akara ozi nke Mkpu Etiti Abali. Usoro ule ahụ na mmalite nke Adventizim kwusiri mgbe ozi nke Mkpu Etiti Abali bjara na njedebe n'ubochi Oktoba 22, 1844. Usoro ule ahụ na njedebe na-eru ogwugwu maka ndi Jon nochiri anya ha n'iwu ubochi Sonda na United States. Ozi nke Mkpu Etiti Abali na njedebe ga-eru ogwugwu dika o mere na mmalite, ma na mmalite nke Adventizim, a kpoghekwa akara ozi nke Mkpu Etiti Abali tupu mmechi nke usoro ule ahụ. A na-akpoghe akara ozi nke Mkpu Etiti Abali nke na mmalite ugbu a na njedebe.

Umụ-amaghi ihe nke nwere ezi omume banye n'ogbugba ndu ha na Chineke mgbe umu-amaghi ihe ojo na-abanye n'ogbugba ndu onwu.

Nye ka O siri, Nke a bu izuike nke unu ga-eji mee ka onye ike gwuru zuo ike; nke a kwa bu ume ohuru: ma ha achoghi inu. Ma okwu nke Onyenwe anyi ghoro nye ha iwu n'elu iwu, iwu n'elu iwu; ahiri n'elu ahiri, ahiri n'elu ahiri; ntakiri ebe a, ntakiri ebe ahụ; ka ha wee jee, daa azu, gbajie, buru ndi a turu onya, ma burukwa ndi e jidere. Ya mere, nuru okwu nke Onyenwe anyi, unu ndi na-akwa emo, ndi na-achi ndi a bi na Jerusalem. N'ih na unu kwuru, Anyi emewo ogbugba ndu na onwu, anyi na hel emekowokwa nkwekorita; mgbe ihe otiti ahụ na-ejubiga okè ga-agafe, o gaghi abiakwute anyi: n'ih na anyi emewo ugha ebe mgbaba anyi,

n'okpuru aghughokwa ka anyi zoro onwe anyi: Ya mere otu a ka Onyenweanyi Jehova kwuru, Lee, ana m edobe na Zaijon nkume maka ntoala, nkume a nwara anwa, nkume nkuku di oké onu ahia, ntoala siri ike: onye kwere ekwe agaghi eme oso oso. Aisaja 28:12-16.

Ndi a gurū n'ezi omume na-ewetara nzuko ahū ozi nsọ nke Mkpu Etiti Abali, ma emesia ha na-ekwusa ozi nke olu nke abuo ka ha na-akpopta umu mmadu n'ime Babilon.

“Ya mere, n'oru ikpezu a maka ido uwa aka na nti, a na-eme oku abuo di iche iche nye uka. Ozi nke mmuo ozi nke abuo bu, 'Babilon adaala, adaala, obodo ukwu ahū, n'ih na o meela ka mba niile nuo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya.' Ma n'iti mkpu ukwu nke ozi nke mmuo ozi nke ato, a na-anu olu si n'elugwe na-asi, 'Putanu n'ime ya, ndi nke m, ka unu ghara ikekorita na mmehie ya, ka unu wee ghara inata ihe n'ime ihe otiti ya. N'ih na mmehie ya eruola elugwe, Chineke echetawokwa ajo omume ya.’” Review and Herald, December 6, 1892.

Ndi na-aputa na Babilon ma sonyere ndi na-eje ije n'uzo nke ndi ezi omume, a na-anabata ha n'ime igwe aturu ahū site na mmiri nke baptizim nke aha nke ato nke elugwe na-anochi anya ya. Ndi a gurū n'iru Chineke, ma ha bu ndi na-anu ugbo a ozi e nyere Jon na Patmos, ma o bu ndi e mesiri kpoputa n'ime Babilon, a na-agu ha niile n'iru Chineke site n'inata Mmuo Nso. Nchikota ahū nke idi Chukwu nke Mmuo Nso na idi mmadu nke mmadu ka emezuru, dika e gosiputara ya di ka ihe atu mgbe Kraist were odidi mmadu n'ahu Ya. A nochiri anya ndi ahū iri puku na nari ano na iri ano na ano site n'ebe ndi akaebe abuo ahū no, ya bu, umu iri na abuo nke Jekob na ndiozi iri na abuo ahū. A nochiri anya ndi ajo omume site n'ebo nke iri na ato na onyeozi nke iri na ato. A kporo “ndi iri na ato” abuo ahū n'ih oyiyi nke o buka ka ha buru ndi nchujà nye Chineke, ndi na-ajukwa okpukpo ahū ka Eso nochiri anya ha, ebe nwanne ya nwoke nke nta, Jekob, nochiri anya ndi na-anabata okpukpo ahū. Eso na Jekob abuo ahū nochiri anya ndi Adventist Ubochi Nke Asaa nke Laodisia na njedebe nke uwa. Otu otu na-anabata ozi nsọ ahū e bufere site n'ih odide nke onye amuma ma gbanwee buru Izrel, ebe Eso na-edobe aha ya.

N'ezie, e nwere otutu ihe ndi ozo di ukwu n'ime ahiri itoolu ndi a nke Alfa na Omega, n'ih na nke a bu naani nchikota mkpirikpi nke mmalite na njedebe n'Okwu Chineke.

Ahiri itoolu nke akuko ihe mere eme, nke na-anochi anya akuko amuma sitere n'oge okike ruo na Obija nke Abuo. Ahiri amuma itoolu ndi a niile nke mmalite na njedebe jikotara kpomkwem na amaokwu ato mbu nke Mkpughe isi nke mbu. Amaokwu ato ndi ahū na-akowaputa na Mkpughe nke Jisos Kraist, nke a na-emeghe mkpuchi ya ntakiri tupu oge amara emechie, bu ngosiputa nke ike okike Chineke. Onye ozo nwere ike iwulite udi ama di mgbagwoju anya a kpara akpa onu site n'aka ndi ama di iche iche, ndi nyere ama ha site n'oge Mosis ruo n'oge Jon Onye Mkpughe?

Yipu akpukpo ukwu gi, n'ih na ebe a i na-eguzo bu ala nsọ.